

Call for proposals

Praktijkennis voor Voedsel en Groen: Thematische vraagstukken

oktober 2024
Nationaal Regieorgaan
Praktijkgericht onderzoek SIA
(onderdeel van NWO)

voor praktijkgericht
onderzoek

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Achtergrond	3
1.2	Beschikbaar budget	3
1.3	Indieningsdeadline	3
2.	Doel	4
2.1	Doelstelling van het programma	4
2.2	Doelstelling van de regeling	4
2.3	Maatschappelijke impact	20
3.	Voorwaarden voor aanvragers	21
3.1	Wie kan aanvragen	21
3.2	Wat kan aangevraagd worden	21
3.3	Het opstellen en indienen van de aanvraag	21
3.4	Indieningsvoorwaarden	22
3.5	Subsidievoorwaarden	23
3.6	Financiële voorwaarden	27
3.7	Aanvullende informatie	30
4.	Beoordelingsprocedure	32
4.1	De San Francisco Declaration (DORA)	32
4.2	Procedure	33
4.3	Criteria	35
5.	Subsidieverplichtingen	38
5.1	Uitvoering van het project	38
6.	Contact en overige informatie	41
6.1	Contact	41
6.2	ISAAC-helpdesk	41
6.3	Overige informatie	41
	Bijlage	42

1. Inleiding

In deze call for proposals leest u hoe de aanvraagprocedure is ingericht voor Praktijkkennis voor Voedsel en Groen: Thematische vraagstukken, indieningsronde oktober 2024.

Deze call for proposals valt onder de verantwoordelijkheid van het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA (Regieorgaan SIA). Regieorgaan SIA stimuleert de kwaliteit en de impact van het praktijkgericht onderzoek van hogescholen en is onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

U vindt in deze call for proposals achtereenvolgens informatie over de doelstelling van het programma, het doel van de regeling en maatschappelijke impact (hoofdstuk 2), de voorwaarden voor de subsidieaanvraag (hoofdstuk 3) en hoe uw aanvraag wordt beoordeeld (hoofdstuk 4). Deze informatie heeft u nodig om een aanvraag voor subsidie te kunnen indienen. In hoofdstuk 5 vindt u de subsidieverplichtingen die van toepassing zijn in geval van toekenning, in hoofdstuk 6 vindt u contactgegevens.

1.1 Achtergrond

De subsidieregeling Thematische vraagstukken is onderdeel van het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen. Dit is een onderzoeksprogramma van Regieorgaan SIA en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Met het programma en de regeling wordt ingezet op praktijkgericht onderzoek van hogescholen dat bijdraagt aan handelingsperspectieven voor professionals die werken aan maatschappelijk relevante vraagstukken in het groene domein. Dit sluit aan bij de strategische ambitie van Regieorgaan SIA om de positie van de hogescholen in de kennisketen verder te verankeren.

1.2 Beschikbaar budget

Het subsidieplafond voor deze ronde bedraagt € 3,5 miljoen. Per thema is maximaal € 500.000 (subsidiedeelplafond) beschikbaar (zie hoofdstuk 2 voor de betreffende thema's). Binnen deze ronde worden naar verwachting maximaal zeven aanvragen toegekend. Per thema wordt naar verwachting maximaal één aanvraag toegekend.

Deze regeling wordt gefinancierd door Regieorgaan SIA en het ministerie van LNV in het kader van het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen.

1.3 Indieningsdeadline

De sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen is dinsdag 1 oktober 2024, voor 14:00:00 uur CEST.

Bij het indienen van uw aanvraag in ISAAC voert u online gegevens in. Begin ten minste één dag vóór de sluitingsdatum van deze call for proposals met het indienen van uw aanvraag. Aanvragen die na de sluitingsdatum worden ingediend, worden niet in behandeling genomen.

2. Doel

Dit hoofdstuk beschrijft de doelstelling van het programma, de doelstelling van de regeling en maatschappelijke impact.

2.1 Doelstelling van het programma

Het [programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen](#) roept hogescholen op tot het doen van thematisch onderzoek, met als doel het bevorderen van de bijdrage van hogescholen aan specifieke maatschappelijke opgaven in het groene domein.

Het uit te voeren praktijkgerichte onderzoek heeft drie doelen:

- 1 Het levert nieuwe kennis op.
- 2 Het levert een bijdrage aan de actualisatie van het onderwijs.
- 3 Het zorgt voor doorwerking in de praktijk.

De nieuwe kennis die voortkomt uit het onderzoek bouwt voort op bestaande kennis. Deze nieuwe kennis kan ook een samenvoeging van (deels) bestaande kennis zijn, die in de nieuwe combinatie mogelijk nieuwe inzichten geeft.

De actualisatie van het onderwijs vindt bijvoorbeeld plaats door middel van verdere ontwikkeling van het curriculum van de onderwijsinstellingen. Ook inbedding van ontwikkelde kennis, training van docenten en het inzetten van opdrachten en afstudeertrajecten zijn voorbeelden van de actualisatie van het onderwijs.

Doorwerking van het onderzoek in de praktijk leidt tot concrete handelingsperspectieven, zodat professionals de kennis kunnen toepassen in hun beroepspraktijk. Daarbij is het essentieel dat er in het onderzoek steeds een wisselwerking is tussen praktijk en onderzoek: praktijkervaring komt terug in het onderzoek en onderzoeksresultaten worden toegepast in de praktijk, zodat de toepassing van kennis in de praktijk wordt verbeterd.

2.2 Doelstelling van de regeling

De subsidieregeling Thematische vraagstukken roept op tot het doen van thematisch praktijkgericht onderzoek in het groene domein. Er zijn in deze ronde zeven thema's:

- 1 Inzicht in het gedrag van eigenaren van gezelschapsdieren
- 2 De teelt van biobased materialen
- 3 Beweiding
- 4 Groenblauwe dooradering
- 5 Kruidenrijk grasland
- 6 Begeleiding van implementatie KPI's voor kringlooplandbouw
- 7 Genetische diversiteit van bossen en plantmateriaal

Hieronder volgt per thema een uitgebreide beschrijving van de achtergrond en het centrale vraagstuk. Tevens wordt een aantal suggesties gegeven voor mogelijke onderliggende vragen die opgepakt kunnen worden.

Bij het beantwoorden van het vraagstuk kunt u eigen keuzes maken, zolang het onderzoek dat uitgevoerd wordt binnen het beoogde project (hierna project) aansluit bij het vraagstuk en past binnen de thematische afbakening.

Thema 1: Inzicht in het gedrag van eigenaren van gezelschapsdieren

Achtergrond

Gezelschapsdieren nemen een belangrijke plaats in onze samenleving in. Nederlanders houden naar schatting 27,3 miljoen gezelschapsdieren. Dat zijn niet alleen honden en katten, maar bijvoorbeeld ook vogels, reptielen en vissen. Bijna de helft van de Nederlandse huishoudens heeft een gezelschapsdier, waarvan meer dan één derde een hond en/of kat. Gezelschapsdieren zijn voor veel mensen belangrijk: ze zorgen onder andere voor gezelschap, plezier en verbondenheid. Met de toenemende waarde van dieren in ons leven rijst ook de vraag of die mens-dier-interactie wederzijds positief ervaren wordt en of het effecten heeft op het dierenwelzijn. Het is belangrijk dat alle gezelschapsdieren fysiek en mentaal gezond zijn. Hiervoor zijn twee aspecten van belang: 1) de behoeften van het dier; en 2) de rol en verantwoordelijkheid van de eigenaar (verantwoord houderschap). Beide aspecten zijn sterk met elkaar verweven.

De eigenaar heeft veel invloed op de fysieke en mentale gezondheid van het dier. Een (toekomstig) eigenaar moet weten welke behoeften een dier heeft om te kunnen zorgen voor de juiste verzorging, omstandigheden en opvoeding van een dier. Dit begint al voor de aanschaf van een dier. Eigenaren moeten een bewuste afweging maken ten aanzien van diersoort, ras, beschikbare ruimte, tijd en financiële middelen, mate van ervaring met dieren en allerlei andere zaken voordat ze overgaan tot de aanschaf van een dier. Een eigenaar moet zijn verantwoordelijkheid nemen voor het welzijn van de dieren onder zijn hoede. Niet alleen bij aanschaf, maar gedurende het hele leven van het dier.

Er gaan helaas nog te vaak dingen mis met het houden van gezelschapsdieren. Zo worden dieren vaak in een impuls aangeschaft. Eigenaren kiezen nog vaak voor een ras met een bepaald (soms schadelijk) uiterlijk. De wachtlijsten bij verantwoorde fokkers zijn lang (1-2 jaar). Dat maakt dat een deel van de toekomstige eigenaren andere wegen bewandelt om aan een dier te komen, waarbij niet of onvoldoende wordt gecheckt of het dier een goede start heeft gehad. Als gezelschapsdieren eenmaal aangeschaft zijn valt het eigenaarschap soms toch tegen, bijvoorbeeld omdat het dier niet goed gesocialiseerd is, omdat het meer werk is dan verwacht, of doordat de (dierenarts)kosten onderschat zijn. Dit leidt tot ongelukkig samenleven van mens en dier of tot afstand doen van het dier aan het asiel. Soms worden aangeschafte dieren hierdoor verwaarloosd, mishandeld of gedumpt.

De maatschappij lijkt in de afgelopen jaren in toenemende mate bezorgd te zijn over het welzijn van gezelschapsdieren. Dit uit zich onder andere in veel ingediende moties in de Tweede Kamer die vragen om betere voorlichting en een verplichte cursus voor aanstaande eigenaren of om maatregelen om de gezondheid van jonge dieren te verbeteren. Een selectie van de Kamervragen en bijbehorende onderzoeksrapporten is te vinden onder de Externe bronnen ter informatie. Uit de antwoorden die daar gegeven zijn blijkt dat er al veel kennis is en er al pogingen zijn gedaan om veranderingen te stimuleren op basis van kennis ontsluiten. Desondanks is er voornamelijk onvoldoende effect van de grote hoeveelheid informatie die al (online) te vinden is over de aanschaf en het houden van gezelschapsdieren.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Hoe kunnen mensen op een effectieve wijze gestimuleerd worden om welzijnsbevorderende keuzes te maken bij de aanschaf en het houden van gezelschapsdieren?

Mogelijke onderliggende vragen kunnen zijn:

- Welke afwegingen maakt iemand voordat een dier wordt aangeschaft (ras, tijdsbesteding, kosten, fokker, etc.) en op basis waarvan?
- Zijn er subgroepen te specificeren binnen eigenaren van gezelschapsdieren?
- Hoeveel inzicht heeft een eigenaar in het welzijn en gedrag van zijn eigen dieren?
- Hoe kun je mensen motiveren om stappen te zetten naar een positief dierenwelzijn van hun gezelschapsdier?
- Vragen mensen hulp als ze vastlopen in het houden van hun gezelschapsdier? Waar zoeken ze die hulp, is er voldoende hulp en wat is de kwaliteit van die hulp?

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven binnen de centrale onderzoeksvraag. Ze zijn ter inspiratie en illustratie en vormen geen beperking of verplichting voor uw eigen projectvoorstel.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om aansluiting te zoeken bij een partij met expertise op het gebied van gedragsverandering. Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging dient u in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het project.

Externe bronnen ter informatie

- Kamerbrief Huis- en hobbydierenlijst ([Kamerstuk 28286, nr. 1260](#)).
- Verzamelbrief dierenwelzijn ([Kamerstuk 28286 nr. 1255](#)).
- Kamerbrief Hondenfokkerij ([Kamerstuk 28286, nr. 1039](#)), inclusief rapporten "Voortgangsrapportage Fairfok 2019" en "Fokken met kortsnuitige honden".
- Antwoord op vragen van het lid De Groot over het bericht 'NVWA en Marktplaats laten huisdierenleed links liggen' ([vergaderjaar 2019-2020, nr. 616](#)).
- Antwoord op vragen van het lid Wassenberg over puppy's die als 'click and collect'-handelswaar kunnen worden afgehaald bij een omstrepen puppyhandelaar ([vergaderjaar 2020-2021, nr. 2398](#)).
- Antwoord op vragen van de leden Wassenberg en Haverkort over de campagne 'Koop geen kortsnuit' ([vergaderjaar 2022-2023, nr. 359](#)).
- [RDA essay: liefde maakt blind](#)
- Motie van het lid Wassenberg over onderzoek naar het terugdringen van impulsaankopen van dieren (Kamerstuk 28286, nr. 1009). <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28286-1009.html>
- Kamerbrief aanpak gezelschapsdieren met schadelijke uiterlijke kenmerken (Kamerstuk 28286, nr. 1288). <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28286-1288.html>
- Antwoord op vragen van het lid Wassenberg over de gruwelijke wereld achter de handel in cavia's (vergaderjaar 2018-2019, nr. 1340). <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2018Z23422&did=2019D03252>
- Antwoord op vragen van het lid Wassenberg over de oproep van de NVWA om te stoppen met het kopen van puppy's omdat het probleem van malafide hondenhandel te groot is (vergaderjaar 2020-2021, nr. 2399). <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z03917&did=2021D14308>
- Onderzoeksrapporten Hondenhandel van het CCV en 'goede praktijk voor een adequate gedragsontwikkeling bij puppy's' van Davalon (Kamerstuk 28286 nr. 1182). <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28286-1182.html>
- Stand van zakenbrief dierenwelzijn gezelschapsdieren (Kamerstuk 28286, nr. 1056), inclusief rapporten 'The Safe Dog Project: een onderzoeksproject naar de preventie van bijtincidenten' en 'Zo ziek als een hond? Gezondheids- en socialisatieproblemen bij puppy's in Nederland in relatie tot de herkomst'. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28286-1056.html>

Thema 2: De teelt van biobased materialen

Achtergrond

Extensieve teelten ten behoeve van biograndstoffen voor biobased bouwmaterialen, zoals vlas, vezelhenneep of miscanthus, dragen bij aan duurzaam bodembeheer, koolstofopslag in de bouw en verdienvermogen voor de boer. Duurzaam geteelde biograndstoffen kunnen substantieel bijdragen aan de klimaatdoelen. Daarnaast zijn biograndstoffen nodig in de transitie naar een circulaire klimaatneutrale samenleving ter vervanging van fossiele grondstoffen. Als we in 2050 klimaatneutraal willen zijn, is koolstof van biogene oorsprong vaak het meest kosteneffectieve of enige alternatief voor de fossiele koolstoffen die momenteel gebruikt worden in de materialenindustrie en voor brandstoffen.

In de [Nationale Aanpak Biobased Bouwen](#) werken vier departementen samen aan de opschaling van biograndstoffen voor de bouw. Een centrale rol is daarbij weggelegd voor de uitvoeringsorganisatie [Building Balance](#), die drie sectoren met elkaar verbindt in ketens: de landbouw, de verwerkende industrie en de bouwwereld.

Om de duurzaam geteelde biograndstoffen daadwerkelijk toe te passen in biobased materialen zijn er verschillende uitdagingen. Dit betreft de vraag hoe de teelt van biograndstoffen daadwerkelijk past in een duurzame landbouwpraktijk, maar ook logistieke en verwerkingsuitdagingen. Daarbij is het belangrijk dat materialen van biogene oorsprong (biobased materialen) ook voldoen aan de standaard materiaaleisen die worden gesteld.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Hoe kunnen landbouwbedrijven rendabel biograndstoffen van Nederlandse vezelgewassen oogsten en (laten) verwerken, met als randvoorwaarde een betere bodemkwaliteit en lagere emissie naar de omgeving?

Mogelijke onderliggende vragen kunnen zijn:

- Welke economische kansen biedt de teelt van relatief nieuwe gewassen, zoals paulownia, silphium (zonnekroon), sorghum, bamboe en mammoetgras voor landbouwers?
- Welke kansen zijn er voor teelten op natte gebieden?
- Hoe kan de logistiek en de verwerking van teelten van biograndstoffen worden geoptimaliseerd? Welke bewerkingstappen kan de agrariër al toepassen voor extra waardecreatie?
- Hoe kan een optimum gevonden worden tussen de teelt van vezelgewassen met een goed verdienmodel (op grotere schaal) en natuurinclusieve teelt, die doorgaans minder productief is?
- In welke mate en onder welke condities kan vezelteelt bijdragen aan waterkwaliteitsverbetering?
- In welke mate en onder welke condities kan vezelteelt bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit?

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven binnen de centrale onderzoeksvraag. Ze zijn ter inspiratie en illustratie en vormen geen beperking of verplichting voor uw eigen projectvoorstel.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om aansluiting te zoeken bij de regioprojecten [Nationale Aanpak Biobased Bouwen](#), met name actielijn VI 'Onderzoek en innovatie' is hierbij van belang. Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging dient u in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het project.

Thema 3: Beweiding

Achtergrond

Weidegang, of ook wel beweiding, is het begrip dat in Nederland gebruikt wordt voor het laten begrazen van graslanden in de melkveehouderij en is sinds een aantal jaar een belangrijk beleidsdoel van de overheid.

Meer beweiding en een betere benutting van gras draagt bij aan diverse maatschappelijke wensen, zoals meer biodiversiteit, minder ammoniakemissie, het sluiten van kringlopen en het stimuleren van natuurlijk graasgedrag van koeien. Om aan deze wensen gehoor te geven heeft de melkveesector al in 2012 de handen ineengeslagen en het [Convenant Weidegang](#) gesloten. Het convenant heeft als doel weidegang te stimuleren en minimaal het niveau van bedrijven met weidegang uit 2012 (ruim 80%) vast te houden. Inmiddels hebben meer dan 80 partijen uit de gehele zuivelketen dit convenant ondertekend, waaronder het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en partijen uit het onderwijs en de wetenschap. Vanuit het convenant zijn vele acties uitgezet, zoals een weidepremie, actieve ondersteuning van veehouders via advisering en via weidecoaches en verankering van kennis in het onderwijs. Alle acties vanuit het convenant hebben geleid tot resultaat: het percentage bedrijven met weidegang en het percentage weidende koeien is weer gestegen.

Het stimuleren van meer weidegang is door het ministerie van LNV expliciet onderdeel gemaakt van de aanpak van de stikstofproblematiek. Beweiding heeft namelijk een directe invloed op ammoniakemissie; deze neemt af bij een toename van het aantal weide-uren. Daarom is dus niet alleen het aandeel bedrijven met weidegang of het aandeel weidende koeien van belang, maar ook het aantal weide-uren. Daarom heeft LNV samen met een aantal sectorpartijen de afspraak gemaakt om in 2025 gemiddeld 180 uren extra weidegang te realiseren over alle melkkoeien in Nederland ten opzichte van 2018. Ondanks de positieve resultaten qua aandeel weidende bedrijven en weidende koeien is echter de afgelopen 5-10 jaren het gemiddelde aantal weide-uren per koe (gerekend over alle koeien in Nederland) licht gedaald ([CBS, 2023](#)). Daarom is het belangrijk om maatregelen te ontwikkelen die gebaseerd zijn op de praktijksituatie om weidegang te stimuleren. Ook is het van belang om melkveehouders te activeren deze maatregelen waar mogelijk te implementeren binnen de specifieke context van een bedrijf.

De Werkgroep weidegang, bestaande uit LNV, Netwerk Grondig, Boer en Natuur, LTO, NAJK en NZO, heeft een inventarisatie gemaakt van kansen en bedreigingen voor meer uren weidegang. De werkgroep benoemt daarin onder andere jongvee, automatisch melken en verlenging van het beweidingseizoen als aandachtspunten. Weidegang is ook onderdeel van het eerder binnen Praktijkkennis voor Voedsel en Groen gestarte project [Kennis voor grasland en beweiding](#). In dat project worden in 2023 kansen en belemmeringen bij gebruik van grasland en beweiding geïnterviewd onder veehouders, onder veehouderijstudenten en binnen de sociale omgeving van veehouders. Het gaat daarbij zowel om technische aspecten (zoals schommelingen in graskwaliteit en hittestress) als om aspecten die met *mindset* en motivatie samenhangen. Op basis hiervan worden in het project oplossingsrichtingen geïdentificeerd. Deze inzichten hebben de potentie om bij te dragen aan het stimuleren van meer uren weidegang, maar dat ligt buiten de scope van het project 'Kennis voor grasland en beweiding'.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Welke maatregelen kunnen melkveehouders nemen om in verschillende omstandigheden meer weidegang te realiseren en hoe kunnen melkveehouders worden geactiveerd deze maatregelen te nemen?

Mogelijke onderliggende vragen kunnen zijn:

- Wat zijn de meest perspectiefvolle opties om meer weide-uren te realiseren, rekening houdend met bepalende bedrijfsomstandigheden, zoals grondsoort, bedrijfsgrootte, melksysteem etc.?
- Wat is er nodig om deze opties praktijkrijp te maken?
- Wat zijn *best practices* om veehouders te motiveren tot het toepassen van maatregelen die meer weide-uren stimuleren?

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven binnen de centrale onderzoeksvraag. Ze zijn ter inspiratie en illustratie en vormen geen beperking of verplichting voor uw eigen projectvoorstel.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om aansluiting te zoeken bij het mbo. Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging dient u in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het project.

Externe bronnen ter informatie

- <https://www.sia-projecten.nl/project/kennis-voor-grasland-en-beweiding>
- [CBS, 2023](#)

Thema 4: Groenblauwe dooradering

Achtergrond

Landschapselementen vormen een belangrijke basis voor diverse maatschappelijke diensten in het landelijk gebied. Naast houtige elementen zoals singels, bomenrijen, houtwallen, heggen, hagen, knotbomen, graften, griendjes en hoogstam-boomgaarden, gaat het om elementen met een begroeiing van kruiden en ruigten en natte elementen zoals slootkanten, natuurvriendelijke oevers en poelen. Ecologisch beheerde sloten kunnen ook tot landschapselementen gerekend worden, evenals elementen als keverbanken of kruidenrijke akkerranden. Naast de landschappelijke waarde is een groot aantal dieren en planten afhankelijk van deze elementen. Ze gaan erosie tegen, houden water vast en slaan koolstof op. De afgelopen decennia zijn veel (naar schatting 60%) van de landschapselementen verdwenen door verstedelijking en intensivering en schaalvergroting van de landbouw.

De afgelopen jaren is een duidelijke kanteling zichtbaar in hoe naar deze elementen wordt gekeken. Binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) worden landschapselementen nu volwaardig meegenomen. Op basis van het [Aanvalsplan Landschap](#) is ook in het [Nationaal Programma Landelijk Gebied \(NPLG\)](#) het doel opgenomen om te komen tot 10% groenblauwe dooradering (GBDA) in 2050 waarvan de helft van de opgave in 2030 gerealiseerd moet zijn. Groenblauwe dooradering bestaat hierbij uit kleine natuurelementen die ons landschap in belangrijke mate vormgeven. De schatting is nu dat 2 tot 3% van het landelijke gebied bestaat uit groenblauwe dooradering.

Dit betekent dat een groot areaal aan nieuwe landschapselementen gerealiseerd moet worden in de komende jaren, namelijk ca. 84.000 hectare voor 2030. Voor een groot deel (80%) zal dit in samenwerking met boeren gebeuren. Voor boeren hebben landschapselementen altijd verschillende functies vervuld. Als landschapselementen weer een duidelijke functie kunnen vervullen op het erf, kan dit de ambitie ondersteunen. Bufferstroken en niet-productief bouwland die als conditionaliteiten zijn opgenomen in het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid kunnen hierin een rol spelen als zones die permanent niet bemest mogen worden.

Om de doelstelling waar te maken is het van belang praktijkgericht onderzoek te doen naar hoe ondernemers in het landelijk gebied in staat gesteld kunnen worden om deze landschapselementen weer terug te brengen in het landschap. Hiervoor wordt op dit moment een kennisagenda opgesteld waarin de belangrijkste kennishiaten worden benoemd. Vooruitlopend hierop kan alvast begonnen worden met een onderzoeksvraag die een zeer hoge kans heeft om in die kennisagenda te worden opgenomen.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Hoe kunnen groene en blauwe landschapselementen zo optimaal mogelijk worden ingepast in de verschillende praktijkomgevingen om een maximale bijdrage aan biodiversiteit te realiseren?

Mogelijke onderliggende vragen kunnen zijn:

- Hoe kunnen bufferstroken en niet productief bouwland bijdragen aan de realisatie van landschapselementen?
- Hoe kunnen de lusten en lasten van landschapselementen in de landbouwpraktijk beter worden verdeeld?
- Hoe komt een agrariër aan de benodigde kennis voor het aanleggen en beheren van landschapselementen?

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven binnen de centrale onderzoeksvraag. Ze zijn ter inspiratie en illustratie en vormen geen beperking of verplichting voor uw eigen projectvoorstel.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om aansluiting te zoeken bij de partners van het [Aanvalsplan Landschap](#), het [Agroforestry Netwerk Nederland](#) en het PVG project 'Handelingsperspectieven agroforestry' dat in mei 2024 start. Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging dient u in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het project.

Thema 5: Kruidenrijk grasland

Achtergrond

In Nederland zijn grasland en veehouderij sterk met elkaar verbonden. Het areaal grasland schommelt al jaren tussen de 900.000 en 1 miljoen hectare en is daarmee het gewas met het grootste areaal in Nederland. Een omslag van monocultuur grasland naar kruidenrijk grasland draagt bij aan verschillende ecosysteemdiensten. Kruidenrijk grasland stimuleert de boven- en ondergrondse biodiversiteit, het is diverser en gezonder voer voor vee (onder andere meer micronutriënten, meer sporenelementen en diverser darmbioom). Daarnaast zorgt kruidenrijk grasland ook voor een betere bodemstructuur, betere vastlegging van organische stof, beter watervasthoudend vermogen en een goede nutriëntenbalans (stikstofbinding). Kruidenrijk grasland draagt dus bij aan de beleidsdoelen voor het vergroten van de biodiversiteit in de landbouw en het duurzaam beheren van landbouwbodems. Doordat het areaal grasland zo hoog is in Nederland ligt hier een groot potentieel. Het areaal kruidenrijk grasland wordt op dit moment nog niet bijgehouden. Geschat wordt dat dit op melkveebedrijven een paar procent is. Er is dus veel potentieel voor het versterken van kruidenrijk grasland en daarmee de bijdrage van het beschikbare areaal aan ecosysteemdiensten.

Om het areaal kruidenrijk grasland te laten groeien is het wenselijk om inzicht te krijgen in wat boeren op dit moment remt om te beginnen met kruidenrijk grasland of remt om het areaal verder uit te breiden. Met deze kennis kan het handelingsperspectief van de boer worden versterkt.

Het is interessant om hierbij onderscheid te maken in verschillende typen kruidenrijk grasland. Kruidenrijk grasland is een containerbegrip. In de veldgids van Wim Schippers (2012) 'Ontwikkelen van Kruidenrijk Grasland', worden zeven typen kruidenrijk grasland benoemd. Deze volgen grofweg de *range* van productief naar meer extensief. Om te begrijpen wat de boer beweegt om wel/niet te beginnen, kun je nagaan hoe de boer kruidenrijk grasland interpreteert en welk van de zeven typen (of productief versus extensief) passen binnen het bedrijf.

Hierbij is natuurlijk elk bedrijf verschillend. Zo zal de boer van een gangbaar bedrijf hier anders over denken dan van een natuurinclusief bedrijf. Het is daarom interessant na te gaan welke thema's het zwaarst wegen in de beslissing van de boer per bedrijfstype. Is het de productie van gras, productie van melk, bodemstructuur, biodiversiteit, gezondheid van de koe etc.

Op dit moment wordt kruidenrijk grasland gestimuleerd in de eco-regeling (grasklaver en grasland met kruiden, <https://www.rvo.nl/onderwerpen/eco-regeling/eco-activiteiten>). Dit betekent dat boeren een vergoeding krijgen voor de ecosysteemdienst die ze leveren. Het kan een extra stimulans zijn voor boeren om te beginnen met kruidenrijk grasland. Het is daarom belangrijk dat redenen en argumenten om niet te beginnen, geïdentificeerd en mogelijk opgelost worden.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Wat weerhoudt agrariërs van het toepassen of het vergroten van het areaal kruidenrijk grasland en op welke wijze kan dit effectief worden opgelost, rekening houdend met verschillende typen kruidenrijk grasland en agrarische bedrijven?

Mogelijke onderliggende vragen kunnen zijn:

- Welke rol spelen 'willen', 'kunnen', 'moeten' en 'mogen' bij de redenen voor een agrariër om wel of niet te beginnen met kruidenrijk grasland of dit uit te breiden?
- Hoe beïnvloeden de verschillende typen kruidenrijk grasland de keuze van de agrariër om wel of niet te starten of uit te breiden (kansen en belemmering per type)?
- Wat kan een handelingsperspectief of *toolbox* zijn voor de agrariër om wel te beginnen met kruidenrijk grasland of om uit te breiden? Hierbij rekening houdend met verschillende typen boeren/bedrijven.

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven binnen de centrale onderzoeksvraag. Ze zijn ter inspiratie en illustratie en vormen geen beperking of verplichting voor uw eigen projectvoorstel.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om aansluiting te zoeken bij het groene mbo en de [Green Deal Natuurinclusieve Landbouw Groen Onderwijs](#). Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging dient u in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het betreffende beoogde project.

Thema 6: Begeleiding van implementatie KPI's voor kringlooplandbouw

Achtergrond

In 2018 is de [LNV-visie Waardevol en Verbonden](#) gepubliceerd, met als basisprincipe kringlooplandbouw. Als uitwerking daarvan is in 2020 een kennisconsortium onder leiding van Wageningen Research gestart met de ontwikkeling van een systematiek om kringlooplandbouw op bedrijfsniveau objectief te kunnen meten en stimuleren. Er is een compacte set van 14 Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) (zie [Groen Kennisnet](#)) ontwikkeld die als schakel tussen de bedrijfsvoering van de boer en de doelen van de overheid werkt. Deze set zal bij de startdatum van het beoogde project officieel vastgesteld zijn. Met deze KPI's ontwikkelt het kennisconsortium een gemeenschappelijke taal met betrekking tot duurzaamheid voor boer, overheid, markt en gebiedspartijen in het landelijk gebied. Bij de ontwikkeling van de systematiek is zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande KPI-initiatieven die er al zijn in Nederland. Ook is integraal meten een belangrijk kenmerk van de aanpak; de uitdaging is niet maximaal scoren op één onderdeel, denk aan het verlagen van de ammoniakemissie, maar optimaal scoren op de gehele set. Hierdoor wordt afwenteling tussen de doelen voorkomen.

De KPI-systematiek kan worden gebruikt om verschillende vormen van doelsturing vorm te geven. De meest vrijblijvende vorm van doelsturing is bewustwording en benchmarking. Agrarische ondernemers krijgen inzicht in hun duurzaamheidsprestaties en die van vergelijkbare bedrijven. Dit kan hen motiveren om te verduurzamen. Daarnaast kunnen KPI's worden gebruikt om agrariërs voor hun bovenwettelijke duurzaamheidsprestaties te belonen. Denk hierbij aan het verlenen van rentekorting door banken en betaling van duurzaamheidspremies en het instellen van keurmerken door afnemers. Uiteindelijk kunnen KPI's ook worden gebruikt om te beprezen en te normeren. Anders dan bij middelsturing kiezen agrariërs bij doelsturing zelf of en welke maatregelen ze willen nemen.

In januari 2025 wordt de KPI-set geïmplementeerd voor de melkveehouderij en de akkerbouw met als doel bewustwording en benchmarking (dus nog zonder beloning, beprezen of normering vanuit de overheid). In de vervolgjaren wordt de KPI-set ook geïmplementeerd voor de andere landbouwsectoren.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling drieledig maar is gebaat bij een integrale benadering:

- 1 Welke kennis en vaardigheden hebben melkveehouders en akkerbouwers nodig om hun bedrijfsvoering aan te passen op doelsturing in plaats van middelsturing?
- 2 Hoe wordt de implementatie van de KPI-systematiek ervaren door melkveehouders en akkerbouwers?
- 3 In hoeverre leidt bewustwording en benchmarking tot gedragsverandering?

Mogelijke onderliggende vragen kunnen zijn:

- In hoeverre zijn melkveehouders en akkerbouwers zich bewust van het effect van hun maatregelen op de integrale set van KPI's?
- In hoeverre zijn melkveehouders en akkerbouwers bekend met verschillende maatregelen die ze kunnen nemen om hun duurzaamheidsprestaties (gemeten in KPI's) te verbeteren?
- Op welke manier willen agrariërs nieuwe kennis opdoen?
- In hoeverre vertrouwen de melkveehouders en akkerbouwers de KPI-systematiek?
- In hoeverre helpt de KPI-systematiek de melkveehouders en akkerbouwers bij het maken van keuzes met betrekking tot duurzaamheid?
- In hoeverre stimuleert benchmarking (vergelijking met soortgelijke bedrijven) melkveehouders en akkerbouwers om te verduurzamen?
- Hoe wordt de implementatie van de KPI systematiek ontvangen door andere stakeholders (bijvoorbeeld provincies)?
- Hoe werken de KPI's uit op bedrijfsniveau? (Hoe pakt de KPI-systematiek uit en welke lessen kunnen daaruit geleerd worden?)

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om aansluiting te zoeken bij [het kennisconsortium KPI-k onder leiding van Wageningen Research](#) en relevante mbo-instellingen. Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging dient u in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het betreffende beoogde project.

Externe bronnen ter informatie

- <https://wiki.groenkennisnet.nl/space/kpikl>
- <https://www.boerenkpi.nl/>

Thema 7: Genetische diversiteit van bossen en plantmateriaal

Achtergrond

De [landelijke bossenstrategie](#) (2020) van rijk en provincies heeft onder andere de doelstelling om het bosareaal in 2030 met 37.400 hectare uit te breiden, het aantal houtige landschapselementen toe te laten nemen en bestaande bossen te revitaliseren. Met de realisatie van deze doelstellingen wordt invulling gegeven aan de afspraken uit het [klimaatakkoord](#) en bijgedragen aan het behoud en herstel van biodiversiteit. Daarbij leveren bossen en bomen tal van andere ecosysteemdiensten zoals recreatie, houtproductie en vergroting van welzijn.

Hoewel we in korte tijd veel bomen willen aanplanten en het bosareaal willen uitbreiden, is het minstens zo belangrijk dat de juiste boom op de daarvoor geschikte locatie wordt geplant. De bomen moeten bijdragen aan de ecologie en behoud van een gezond ecosysteem. Daarbij is de duurzame instandhouding van autochtone bomen en struiken ('autochtone genenbronnen') belangrijk voor het behoud en bevordering van de Nederlandse biodiversiteit. Als definitie van autochtoon volgen we de EU-richtlijn: een opstand is autochtoon als deze zich sinds de spontane vestiging na de laatste ijstijd door continu natuurlijke verjonging heeft vernieuwd. Een oorspronkelijk inheemse opstand wordt autochtoon genoemd. Het is ons groen erfgoed. In de loop der eeuwen zijn autochtone bomen en struiken in Nederland echter steeds zeldzamer geworden. Plekken waar autochtone bomen en struiken voorkomen betreffen vooral oude bosgroeiplaatsen (bos van voor 1850). Andere belangrijke vindplaatsen zijn heggen, hagen, houtwallen, singels en overige zogenaamde landschapselementen of landschappelijke beplantingen, die de ruilverkavelingen en landinrichting (sinds de jaren 50 van de vorige eeuw), overleefden.

Met de ondertekening van het [Verdrag inzake biologische diversiteit](#) in Rio de Janeiro in 1992 heeft Nederland zich verplicht om biodiversiteit in eigen land te beschermen. Daarnaast zijn de afspraken vastgelegd in de [Ministerial Conference for the Protection of Forests in Europe](#) en het [FAO Global Plan of Action for the conservation of forest genetic resources](#) van belang. Ook hierin heeft Nederland mede afspraken gemaakt over de bescherming van genetische bronnen van bomen en struiken.

De aanplant van sommige boomsoorten of herkomsten kan een bedreiging vormen voor de nog aanwezige autochtone genenbronnen. Zo kunnen sommige herkomsten op bepaalde locaties zeldzame variaties van autochtone bomen en struiken in de omgeving verdringen. In onze multifunctionele bossen, waar vaak bomen van verschillende herkomsten in het verleden zijn aangeplant, ligt vooral de nadruk op de vraag hoe we de bossen een toekomst kunnen geven in een veranderend klimaat.

In 2021 is het rapport [Planten voor de toekomst](#) gepubliceerd. Hierin staan aanbevelingen gericht op de bescherming van autochtone bomen en struiken en beschikbaarheid van plantmateriaal voor de uitvoering van de bossenstrategie:

- In het rapport is beschreven dat meer kennis nodig is over hoe onze resterende autochtone bomen en struiken (in situ) het best beheerd kunnen worden. Ook ontbreekt vaak kennis over de aanwezigheid ervan in het veld, en hoe autochtone bomen en struiken kunnen worden herkend.
- Daarnaast is er behoefte aan kennis over boomsoorten en herkomsten die passen bij een veranderend klimaat. Zo kunnen (bosbouwkundige) herkomsten uit omliggende landen met dezelfde klimaatzone geschikt zijn voor Nederland. Maar ook zuidelijke herkomsten kunnen hierop getoetst worden.
- Tot slot: de aanleg van nieuw bos krijgt door de bossenstrategie een flinke impuls. Er is bij betrokkenen dan ook een grote behoefte aan kennis over de juiste aanplant (rassen- en herkomstkeuze), aanleg van bos en landschapselementen en de nazorg.

Met dit thematische vraagstuk wordt vervolg geven aan de bevindingen en aanbevelingen van het rapport.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Hoe houden we de (genetische) diversiteit van bomen en struiken van autochtone herkomst in stand en zorgen we voor geschikt plantmateriaal voor de realisatie van de bossenstrategie?

Omdat voor dit vraagstuk veldproeven en -metingen worden voorzien en feit is dat bomen en struiken over het algemeen langzaam groeien, is de maximale looptijd van het project vier jaar in plaats van twee jaar.

Mogelijke onderliggende vragen kunnen zijn:

- Hoe zorgen we voor meer inzicht (herkenning, lokalisering) in de aanwezigheid van autochtone bomen en struiken? Op welke wijze kunnen verschillende betrokkenen geholpen worden in het herkennen en beheren van autochtone bomen en struiken in situ?
- Hoe goed zijn bomen en struiken van autochtone herkomsten bestand tegen de effecten van klimaatverandering zoals droogte en hitte?
- Met welke beheermaatregelen kunnen we de genetische diversiteit van autochtone bomen en struiken op locatie (in situ) behouden, en door verjonging bevorderen? Wat zijn goede beheer- en revitaliseringsmaatregelen die bijdragen aan de instandhouding?
- Hoe kunnen we onze bossen beter voorbereiden op klimaatverandering? Welke boomsoorten passen goed in een veranderend klimaat en zijn daarmee een aanvulling op onze (multifunctionele) bossen (via de Rassenlijst Bomen)?
- En op welke wijze kunnen betrokkenen geholpen worden om betere keuzes te maken met betrekking tot de aanplant (rassen- en herkomstkeuze), aanleg van bos en landschapselementen en de benodigde nazorg? Hierbij kan gedacht worden aan kennisvalorisatie of de ontwikkeling van *tooling* en cursusmateriaal.

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven binnen de centrale onderzoeksvraag. Ze zijn ter inspiratie en illustratie en vormen geen beperking of verplichting voor uw eigen projectvoorstel.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om aansluiting te zoeken bij de lopende SIA-projecten: [Veelzijdig Bos](#) en [Vitaal Bos](#). Daarnaast is gewenst om aansluiting te zoeken bij relevante al lopende projecten zoals uitgevoerd door onder andere Wageningen University and Research, Probos en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, en bij (inter)nationaal werk van de Centrum Genetische Bronnen zoals [In situ behoud genetische diversiteit bomen en struiken](#).

Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging dient u in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het betreffende beoogde project.

Externe bronnen ter informatie

- [Landelijke Bossenstrategie](#)
- [Rapport Planten voor de Toekomst](#)
- [Kaart Groen Erfgoed](#)
- [Gereedschapskist klimaatslimbos- en natuurbeheer](#)
- [Rassenlijstbomen](#)

2.3 Maatschappelijke impact

Het praktijkgericht onderzoek uitgevoerd met behulp van deze regeling draagt bij aan het realiseren van de door de Verenigde Naties gedefinieerde [Sustainable Development Goals](#). Met name op:

- SDG 11: Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.
- SDG 12: Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen.
- SDG 13: Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.
- SDG 15: Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen op het vasteland, beheer bossen en wouden duurzaam, bestrijd woestijnvorming, stop landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.

Binnen de Nederlandse context dragen deze doelen bij aan het uitvoeren van onder meer [het Klimaatakkoord](#) en de [LNV-visie 'Waardevol en verbonden'](#). Het uit te voeren onderzoek helpt de noodzakelijke maatschappelijke transitie richting verduurzaming in het groene domein te verwezenlijken. Ook draagt het bij aan de leefbaarheid van het landelijk gebied.

3. Voorwaarden voor aanvragers

Dit hoofdstuk bevat de voorwaarden die gelden voor uw subsidieaanvraag. Eerst wordt beschreven wie subsidie kan aanvragen (paragraaf 3.1) en hoeveel u kunt aanvragen (paragraaf 3.2). Vervolgens vindt u de voorwaarden voor het opstellen en indienen van de aanvraag (paragrafen 3.3 en 3.4), de subsidievoorwaarden (paragraaf 3.5), financiële voorwaarden (paragraaf 3.6) en aanvullende informatie (paragraaf 3.7).

3.1 Wie kan aanvragen

Alleen door de overheid bekostigde hogescholen kunnen een aanvraag indienen. Dit zijn hogescholen zoals bedoeld in artikel 1.8 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

De persoon die de aanvraag indient in ISAAC wordt geacht hiertoe te zijn gemachtigd door het College van Bestuur van de aanvragende hogeschool.

3.2 Wat kan aangevraagd worden

Voor een aanvraag kunt u minimaal € 200.000 en maximaal € 500.000 aanvragen. De kosten die u kunt opvoeren in uw aanvraag vindt u in paragraaf 3.6 (financiële voorwaarden).

3.3 Het opstellen en indienen van de aanvraag

U kunt uw aanvraag alleen indienen via ISAAC. Aanvragen die niet via ISAAC zijn ingediend, worden niet in behandeling genomen.

Voor het opstellen van uw aanvraag doorloopt u de volgende stappen:

- download het aanvraagformulier en het consortiumpartnerformulier vanuit ISAAC;
- vul het aanvraagformulier in;
- vul het consortiumpartnerformulier in;
- sla het aanvraagformulier en het consortiumpartnerformulier op als één pdf en upload het in ISAAC;
- vul de online in ISAAC gevraagde gegevens in.

Voorzie uw aanvraag van de volgende verplichte bijlagen:

- het projectvoorstel (pdf);
- de begroting (excel) met aangevraagde subsidie, financiële bijdrage van partners en kostenonderbouwing;
- verklaring de-minimissteun (indien van toepassing: verplicht voor iedere consortiumpartner, zie paragraaf 3.6 voor meer informatie. Elke verklaring, die u wilt toevoegen, uploadt u apart als bijlage in ISAAC).
- een overzicht van betrokken projectgroepleden (excel) in het kader van de Code omgang met persoonlijke belangen van NWO.

Andere bijlagen dan hierboven genoemd zijn niet toegestaan.

Het is verplicht uw aanvraag in het Nederlands of Engels op te stellen. Binnen het aanvraag- en beoordelingsproces correspondeert Regieorgaan SIA altijd in het Nederlands, ook als u uw aanvraag in het Engels opstelt.

U bent als aanvrager verplicht de aanvraag via uw ISAAC-account in te dienen. Heeft u nog geen ISAAC-account? Maak dan minimaal één werkdag voordat u de aanvraag indient een account aan. Zo kunnen eventuele problemen met aanmelden nog op tijd worden opgelost. Als de aanvrager al een account bij NWO heeft, hoeft deze geen nieuw account aan te maken om een nieuwe aanvraag in te dienen.

- Het inlogscherf ISAAC is bereikbaar via:
www.isaac.nwo.nl/isaac-web/home
- De handleiding ISAAC is bereikbaar via:
www.isaac.nwo.nl/isaac-web/help
- De ISAAC-helpdesk is bereikbaar via:
isaac.helpdesk@nwo.nl

Voor vragen van technische aard verzoeken wij u contact op te nemen met de ISAAC-helpdesk.

[Bekijk de volledige call for proposals in ISAAC.](#)

3.4 Indieningsvoorwaarden

Formele voorwaarden voor indiening

Regieorgaan SIA toetst uw aanvraag aan onderstaande voorwaarden. Alleen als uw aanvraag aan deze voorwaarden voldoet, wordt deze in behandeling genomen. U wordt gevraagd om twee weken na de sluitingsdatum van de call for proposals beschikbaar te zijn om eventuele administratieve correcties door te voeren en zo (alsnog) te voldoen aan de voorwaarden voor indiening.

Deze voorwaarden zijn:

- de aanvrager voldoet aan de in paragraaf 3.1 en 3.5 gestelde voorwaarden;
- de aanvraag voldoet aan de DORA-richtlijnen zoals beschreven in paragraaf 4.1;
- het aanvraagformulier en de verplichte bijlagen zijn, na eventueel eenmalig verzoek tot aanvulling of wijziging, juist (conform het voorgeschreven format), compleet en volgens de instructies ingevuld en volgens de voorwaarden van deze call for proposals opgesteld en ingediend;
- de aanvraag is ontvangen voor of op de gestelde deadline van 1 oktober 2024, 14:00:00 uur CEST.
- de aanvraag is in het Nederlands of Engels opgesteld;
- de begroting is volgens de financiële voorwaarden van deze call for proposals opgesteld;
- het project heeft een looptijd van minimaal 18 en maximaal 24 maanden en start vanaf 1 februari 2025, met een uiterste startdatum van 1 augustus 2025.

Het project van het thema 'Genetische diversiteit van bossen en plantmateriaal' heeft een looptijd van minimaal 18 en maximaal 48 maanden' en start vanaf 1 februari 2025, met een uiterste startdatum van 1 augustus 2025.

3.5 Subsidievoorwaarden

Op alle aanvragen is de NWO Subsidieregeling 2017 van toepassing.

Inzet van de subsidie

De subsidie is bestemd voor de aanvragende hogeschool.

De looptijd van het project is minimaal 18 en maximaal 24 maanden, met uitzondering van het project voor het thema 'Genetische diversiteit van bossen en plantmateriaal' daarvoor geldt een looptijd van maximaal 48 maanden. Inzet van de subsidie buiten de looptijd is niet mogelijk.

Uitgesloten van subsidie zijn aanvragen die zich uitsluitend richten op deskundigheidsbevordering van personeel, het ontwikkelen van een nieuwe opleiding/nieuw curriculum voor de hogeschool en/of behoren tot reguliere activiteiten van een hogeschool.

Lector

De aanvraag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van een lector, verbonden aan de aanvragende hogeschool. De lector kan als projectleider optreden.

Consortium

Het consortium bestaat naast de aanvrager uit ten minste één andere door de overheid bekostigde hogeschool.

Daarnaast bestaat het consortium uit minimaal:

- zes mkb-ondernemingen en een organisatie van samenwerkende partijen die de beroepspraktijk vertegenwoordigt, zoals een koepel- of brancheorganisatie of een beroepsvereniging, *OF*
- drie mkb-ondernemingen, een publieke partij en een organisatie van samenwerkende partijen die de beroepspraktijk vertegenwoordigt, zoals een koepel- of brancheorganisatie of een beroepsvereniging, *OF*
- twee publieke partijen.

De consortiumpartners bevestigen hun deelname aan het consortium door middel van een handtekening op het aanvraagformulier van de subsidieaanvraag.

Mkb-ondernemingen (waaronder ook zzp'ers) die participeren in een consortium voldoen aan de volgende criteria:

- er is sprake van een onderneming, te weten: een eenheid, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitvoert;
- de onderneming staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel;
- er is sprake van een onderneming met minder dan 250 werknemers en een jaarlijkse omzet van minder dan € 50 miljoen of een balanstotaal van € 43 miljoen. Voor de vaststelling of aan deze maxima wordt voldaan, moet een onderneming die onderdeel is van een groep bedrijven of een concern zowel het personeel, de omzet en het balanstotaal van dit concern mee te tellen.

De organisatie van samenwerkende partijen die de beroepspraktijk vertegenwoordigt, zoals een koepel- of brancheorganisatie of een beroepsvereniging, zet zich in voor de verdere verspreiding en doorwerking van de in het project opgedane kennis, breder dan onder de bij het project aangesloten partijen.

Tot publieke partijen worden gerekend die organisaties die

- zijn opgericht met het doel om een publieke taak uit te voeren;
- geen winstoogmerk of commercieel belang hebben;
- (grotendeels) financiering van een overheidsinstantie ontvangen;
- organisaties die wettelijke taken uitvoeren.

Tot publieke organisaties in deze context behoren onder andere decentrale overheden (gemeenten, provincies, waterschappen), semioverheidsorganisaties in onder meer de volgende sectoren: zorg en welzijn, kunst en cultuur, veiligheid en leefomgeving, volkshuisvesting, onderwijs. Maar ook bijvoorbeeld zelfstandige bestuursorganen

In deze subsidieronde worden ook non-profit organisaties zoals natuur- en milieuorganisaties tot publieke partijen gerekend.

In deze subsidieronde worden kennis- en onderwijsinstellingen niet tot publieke partijen gerekend. Deze instellingen kunnen wel in het consortium zitting nemen.

De consortiumpartners worden opgenomen in de begroting. Partijen die geen subsidie ontvangen of cofinanciering leveren maar wel enige betrokkenheid bij het beoogde project hebben, worden opgenomen in het aanvraagformulier onder overige betrokken partijen.

Datamanagement

Resultaten van wetenschappelijk onderzoek moeten kunnen worden gerepliceerd, geverifieerd en gefalsificeerd. In het digitale tijdperk betekent dit dat behalve publicaties ook onderzoeksdata zo veel mogelijk vrij toegankelijk moeten zijn.

Regieorgaan SIA verwacht dat de onderzoeksdata die voortkomen uit projecten die door Regieorgaan SIA zijn gefinancierd zo veel mogelijk vrij beschikbaar komen voor hergebruik door andere onderzoekers. Regieorgaan SIA hanteert daarbij het principe: “zo open als mogelijk, beschermd indien nodig”.

Van onderzoekers wordt verwacht dat zij ten minste die data en/of niet-numerieke resultaten die ten grondslag liggen aan de conclusies van binnen het project gepubliceerde werken openbaar maken, gelijktijdig met de publicatie zelf. Eventuele kosten die hiervoor worden gemaakt, kunnen worden meegenomen in de begroting.

Onderzoekers maken kenbaar hoe met data voortkomend uit het project wordt omgegaan aan de hand van de datamanagementparagraaf in de aanvraag, en eventueel het datamanagementplan na toekenning van subsidie.

Datamanagementparagraaf

De datamanagementparagraaf maakt deel uit van de aanvraag. Onderzoekers wordt gevraagd reeds voor aanvang van het onderzoek te bedenken hoe de verzamelde data geordend en gecategoriseerd moeten worden zodat zij vrij beschikbaar kunnen worden gesteld.

Vaak zullen al vóór het tot stand komen van de data en de analyse daarvan maatregelen getroffen moeten worden om opslag en deling later mogelijk te maken. Indien niet alle data voortkomende uit het project openbaar gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld om redenen van privacy, ethiek of valorisatie, dient de aanvrager dit beargumenteerd kenbaar te maken in de datamanagementparagraaf.

De datamanagementparagraaf wordt niet beoordeeld en daarom ook niet meegewogen in de beslissing om een aanvraag al dan niet toe te kennen. De beoordelingscommissie kan wel advies geven met betrekking tot de datamanagementparagraaf.

Wetenschappelijke integriteit

Het project dat Regieorgaan SIA financiert moet, conform de NWO Subsidieregeling 2017, uitgevoerd worden in overeenstemming met de nationaal en internationaal aanvaarde normen van wetenschappelijk handelen zoals neergelegd in de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (2018). Met het indienen van de aanvraag committeert de aanvrager zich aan deze code.

In geval van (mogelijke) schending van deze normen bij een door Regieorgaan SIA gefinancierd project, dient de aanvrager Regieorgaan SIA hiervan onverwijld op de hoogte te stellen en dient deze alle ter zake relevante documenten aan Regieorgaan SIA te overleggen. Meer informatie over de gedragscode en het beleid op het gebied van wetenschappelijke integriteit vindt u op de website: www.nwo.nl/integriteit.

Ethische verklaring of vergunning

Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om na te gaan of voor de uitvoering van het voorgestelde project een ethische verklaring of vergunning noodzakelijk is. De aanvrager dient ervoor te zorgen dat deze tijdig wordt verkregen bij de relevante instelling of ethische commissie.

Bij toekenning wordt de subsidie verleend onder de voorwaarde dat de benodigde ethische verklaring of vergunning vóór de uiterste startdatum van het project is verkregen. Het project kan pas starten nadat Regieorgaan SIA een kopie van de ethische verklaring of vergunning heeft ontvangen.

Nagoya Protocol

Het Nagoya Protocol zorgt voor een eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit het gebruik van genetische rijkdommen (Access and Benefit Sharing; ABS). Onderzoekers die voor hun onderzoek gebruikmaken van genetische bronnen in/uit het buitenland dienen zich op de hoogte te stellen van het Nagoya Protocol (www.absfocalpoint.nl). Regieorgaan SIA gaat ervan uit dat zij de noodzakelijke acties ten aanzien van het Nagoya Protocol nemen.

Nationale leidraad kennisveiligheid

Wetenschap van wereldklasse kan profiteren van internationale samenwerking. De Nationale leidraad kennisveiligheid (hierna: de Leidraad) helpt kennisinstellingen ervoor te zorgen dat internationale samenwerking veilig kan plaatsvinden. Bij kennisveiligheid gaat het om ongewenste overdracht van gevoelige kennis en technologie die de nationale veiligheid aantast; om heimelijke beïnvloeding van onderwijs en onderzoek door statelijke actoren, en daarmee de academische vrijheid en de sociale veiligheid in gevaar brengt; en om ethische kwesties die kunnen spelen in de samenwerking met landen die de grondrechten niet respecteren.

Het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om na te gaan of het project in lijn is en blijft met de Leidraad. Met het indienen van de aanvraag committeert de aanvrager zich aan de overwegingen in deze Leidraad. In geval van het vermoeden van schending van de Leidraad bij een bij Regieorgaan SIA ingediende aanvraag voor projectfinanciering of een door Regieorgaan SIA gefinancierd project, kan Regieorgaan SIA de aanvrager verzoeken om een risicoafweging te overleggen waaruit blijkt dat de overwegingen uit de Leidraad zijn gevolgd.

Indien de aanvrager niet aan het verzoek van Regieorgaan SIA voldoet of als de risicoafweging klaarblijkelijk een schending van de Leidraad behelst, kan dit gevolgen hebben voor de subsidieverlening of vaststelling door Regieorgaan SIA. Ook kan Regieorgaan SIA in een voorkomend geval nadere voorwaarden opnemen in het subsidieverleningsbesluit.

De Nationale leidraad kennisveiligheid vindt u op de website van de Rijksoverheid: [Home | Loket Kennisveiligheid](#).

3.6 Financiële voorwaarden

Financiering van (deel)activiteiten die al zijn gefinancierd vanuit andere bronnen, is niet mogelijk.

Uitsluitend projectspecifieke loon- en materiële kosten komen in aanmerking voor financiering en mogen dan ook worden opgenomen in de begroting. De aangevraagde subsidiebedragen per begrotingspost (loon- en materiële kosten) in de ingediende begroting gelden als maxima. Alle op te voeren kosten zijn exclusief btw, tenzij het niet-verrekenbare btw betreft.

Loonkosten hogescholen

Voor de loonkosten worden de tarieven gehanteerd conform de Handleiding Overheidstarieven (HOT) 2024 (tabel 'Integrale loonkosten per salarisschaal', kolom 'uurtarief productieve uren, ex. btw'). Als de tarieven wijzigen in de periode tussen het indienen van de aanvraag en het toewijzen van de subsidie dan indexeert Regieorgaan SIA het subsidiebedrag eenmalig op basis van de tarieven in de nieuwste HOT.

Deze tarieven zijn integraal toepasbaar en u kunt deze tarieven zonder verdere onderbouwing toepassen. Het tarief van een medewerker wordt bepaald op basis van de inschaling van de betreffende medewerker uit de cao hoger beroepsonderwijs. Hogere tarieven dan de HOT zijn niet toegestaan.

Loonkosten universiteiten en andere instellingen

Bij de loonkosten van promovendi, postdocs en niet-wetenschappelijk personeel bij een universiteit in het Koninkrijk der Nederlanden, umc of een kennisinstelling genoemd in artikel 1.1, eerste lid, van de NWO Subsidieregeling wordt uitgegaan van de werkelijke brutosalaries en de opslagen zoals opgenomen in het meeste recente Akkoord bekostiging wetenschappelijk onderzoek. De tarieven vindt u op [deze webpagina over salaristabellen](#). Voor overige wetenschappelijke functies gelden dezelfde tarieven als voor hogescholen, dus de HOT-tabel.

Voor de loonkosten die opgevoerd mogen worden voor overige onderwijsinstellingen, TO2-instellingen, overheden en overige door de Rijksoverheid gefinancierde instellingen gelden dezelfde tarieven als voor hogescholen.

Het uurtarief van de overige consortiumpartners is vrij te bepalen met een maximum van € 130 per uur, exclusief btw.

Loonkosten buitenlandse kennisinstellingen

Kosten voor personeel van buitenlandse kennisinstellingen worden beschouwd als loonkosten. Money Follows Corporation (MFC) geeft de mogelijkheid om een deel van het project aan een kennisinstelling met een publieke taak buiten Nederland uit te voeren.

De aanvrager moet overtuigend onderbouwen op welke wijze de onderzoeker van de buitenlandse kennisinstelling specifieke expertise aan het project bijdraagt die in Nederland niet op het voor het project noodzakelijke niveau beschikbaar is. Dit zal worden beoordeeld door de beoordelingscommissie aan de hand van het beoordelingscriterium Netwerkvorming (zie paragraaf 4.3).

De participerende buitenlandse kennisinstelling dient aan de in artikel 1.1 lid 3 van de NWO Subsidieregeling gestelde vereisten voor organisaties te voldoen, met uitzondering van de voorwaarde dat de organisatie binnen het Koninkrijk der Nederlanden gevestigd dient te zijn.

Deze voorwaarde geldt niet wanneer NWO een bilaterale overeenkomst omtrent Money Follows Cooperation heeft gesloten met de nationale onderzoeksfinancier van het land waar de buitenlandse kennisinstelling zich bevindt. Op [Money Follows Cooperation | NWO](#) leest u met welke onderzoeksfinanciers NWO een dergelijke overeenkomst heeft gesloten.

Gebruik de tarieven van de Universiteiten van Nederland gecorrigeerd voor de landencorrectiecoëfficiënten. Deze tarieven zijn maxima.

De aanvrager ontvangt de subsidie en is verantwoordelijk voor het overmaken van subsidiemiddelen aan de buitenlandse kennisinstelling en voor de financiële verantwoording van de besteding van het MFC-deel van de subsidie. Het wisselkoersrisico ligt bij de aanvrager. Baten of lasten door wisselkoersen zijn derhalve niet subsidiabel.

Regieorgaan SIA verstrekt geen subsidie aan consortiumpartners in het buitenland die vallen onder toepasselijke sanctiewetgeving.

Projectmanagement

In de HOT zit al een opslag voor overhead. Voor projectmanagement mag de aanvrager maximaal 10% van de totale projectkosten in de begroting als kosten opvoeren.

Kosten studenten

U mag studenten, verbonden aan de hogeschool, inzetten voor het project. De kosten hiervan kunt u binnen het project opvoeren.

Per subsidiejaar kunt u het volgende opvoeren:

- de inzet van uren van studenten die als onderdeel van hun opleiding meewerken in het project. Deze studenten krijgen in dit geval ook studiepunten voor hun werkzaamheden. Als kosten kunt u opvoeren de stagevergoeding zoals die binnen uw hogeschool gebruikelijk is met een maximum van € 25 per uur. U mag een student voor maximaal 1.650 uur inzetten en/of;
- de inzet van uren van studenten die extra-curriculair meewerken in het project. Per student kunt u maximaal 250 uur, met een maximum van € 25 per uur, als kosten opvoeren.

In beide situaties geldt: u kunt alleen de werkelijk aan de student uitbetaalde bedragen met een maximumuurtarief van € 25 opvoeren. Uren en uurtarieven boven de gestelde maxima kunt u niet opvoeren. Er is geen maximum gesteld aan het totale aantal studenten dat meewerkt in het project.

Materiële kosten

Tot materiële kosten behoren onder andere verbruiksmaterialen, testopstellingen, publicaties (zie voor de voorwaarden paragraaf 5.1), inhuur derden, *citizen science*, (inter)nationale reis- en verblijfskosten (*economy class*), toegang tot grote (inter)nationale faciliteiten en kosten voor vergunningen, softwarelicenties, congressen, veldwerk, gastonderzoekers en datamanagement.

De aanschaf van apparatuur (investeringen) wordt niet tot de projectkosten gerekend. Voor apparatuur kunnen slechts de aan het project toe te rekenen afschrijvingskosten worden opgevoerd. Afschrijvingstermijnen worden berekend op basis van de historische aanschafprijs exclusief financieringskosten, een lineaire afschrijvingsmethode en een reële levensduur. Opvoering van kosten voor gebruik van apparatuur ouder dan vijf jaar is dus niet mogelijk.

Niet subsidiabel zijn kosten die onder organisatie-infrastructuur en overhead vallen, zoals een volledig functionerende werkplek, kantoorautomatisering, andere afschrijvingen dan hierboven genoemd, huisvesting, verzekeringen, administratie en voorzieningen voor archivering.

Subsidiabele kosten van de consortiumpartners

Ten hoogste 25% van het subsidiebedrag mag worden besteed aan de kosten van de consortiumpartners, die geen hogeschole zijn. Voor subsidie die bestemd is voor buitenlandse kennisinstellingen moet gebruikt gemaakt worden van de Money Follows Cooperation-regeling. Consortiumpartners die niet in Nederland gevestigd zijn en geen kennisinstelling zijn, mogen geen subsidie ontvangen.

De-minimisdrempel voor consortiumpartners

Consortiumpartners, niet zijnde kennisinstellingen, kunnen via de aanvrager subsidie ontvangen van Regieorgaan SIA op voorwaarde dat de de-minimisdrempel uit de de-minimisverordening ([Verordening \(EU\) nr. 2023/2831 van de Europese Commissie van 13 december 2023](#)) niet wordt overschreden. Op basis van de de-minimisverordening mag een consortiumpartner maximaal € 300.000 overheidssteun ontvangen over een periode van drie jaar.

Consortiumpartners dienen met het invullen van de verklaring de-minimissteun te verklaren dat door het toewijzen van subsidie door Regieorgaan SIA de consortiumpartner in kwestie niet boven de de-minimisgrens uitkomt. Indien een consortiumpartner constateert dat met de subsidie van Regieorgaan SIA de de-minimisgrens wordt overschreden, kan de aanvrager voor deze consortiumpartner geen subsidie aanvragen bij Regieorgaan SIA. De aanvrager dient hiermee bij het opstellen van zijn projectbegroting rekening te houden en dient dus per consortiumpartner (voor zover deze ondernemingen betreffen) na te gaan of met het aangevraagde subsidiebedrag de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. De door elke onderneming afzonderlijk ingevulde verklaring de-minimissteun maakt onderdeel uit van de aanvraag.

Op [de informatiepagina de-minimisregeling op de website van Regieorgaan SIA](#) vindt u meer informatie over de de-minimisregeling.

Financiële bijdrage door partners

De consortiumpartners dragen via een financiële bijdrage bij aan de uitvoering van het project. Deze bijdrage is ten minste 25% van de totale subsidie.

De bijdrage kan *in cash* en/of *in kind* (op geld waardeerbare zaken als materiële kosten en uren) plaatsvinden.

De omvang van de *in cash* en/of *in kind* bijdrage geeft u bij uw aanvraag aan in de begroting.

Rekenvoorbeeld:

Bij een gevraagde subsidie van € 500.000 bedragen de totale projectkosten minimaal € 625.000. De minimale financiële bijdrage hierbij is € 125.000.

3.7 Aanvullende informatie

Op het aanvraagformulier vragen wij u aan te geven bij welke thema's en beleidslijnen uw aanvraag aansluit. Deze informatie ondersteunt ons onder meer bij het maken van beleidskeuzes. Meer informatie hierover vindt u op onze [webpagina Informatieverzameling en monitoring](#).

Aansluiting op 'Thema's met impact' (VH) en Onderwijssectoren

Regieorgaan SIA wil graag geïnformeerd worden over hoe de aanvraag zich verhoudt tot de onderzoeksthema's, gespecificeerd in [Praktijkgericht onderzoek als kennisversneller](#), [Strategische onderzoeksagenda hbo 2022 - 2025](#) van de Vereniging Hogescholen. Op het aanvraagformulier geeft u daarom aan bij welke thema's uit deze onderzoeksagenda de activiteiten aansluiten.

Daarnaast wenst Regieorgaan SIA geïnformeerd te worden over de aansluiting van het project bij de onderwijssectoren.

Bijdrage aan Missiegedreven Innovatiebeleid

Klimaatverandering, cybersecurity, vergrijzing: onze samenleving staat voor een aantal grote uitdagingen. Deze uitdagingen vragen om baanbrekende innovatieve oplossingen met impact. Dit biedt economische kansen voor publieke en private partijen om samen innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor maatschappelijke vraagstukken.

Centraal in het nieuwe Missiegedreven Innovatiebeleid staan een achttal maatschappelijk belangrijke thema's:

- 1 Klimaat en Energie
- 2 Circulaire Economie
- 3 Landbouw, Water, Voedsel
- 4 Gezondheid en Zorg
- 5 Veiligheid
- 6 Sleuteltechnologieën
- 7 Digitalisering
- 8 Maatschappelijk Verdienvermogen

Kijk voor meer informatie op onze [webpagina over het Missiegedreven Innovatiebeleid](#). Indien van toepassing geeft u in de aanvraag aan bij welke Kennis- en Innovatieagenda (KIA) het project aansluit.

Topsectoren

Regieorgaan SIA wil, als dat van toepassing is, ook graag weten tot welke topsector of topsectoren uw project/traject zich verhoudt. Meer informatie over de topsectoren vindt u op topsectoren.nl.

Bijdrage aan NWA

Regieorgaan SIA zet zich actief in om hogescholen optimaal mee te laten doen met praktijkgericht onderzoek binnen de verschillende routes van de [Nationale Wetenschapsagenda \(NWA\)](#). Indien van toepassing geeft u in de aanvraag daarom aan bij welke NWA-route het project aansluit.

Aansluiting op de expertiseclusters van het Centre of Expertise Groen

Regieorgaan SIA wil graag geïnformeerd worden over hoe de aanvraag zich verhoudt tot de expertiseclusters, gespecificeerd op de [webpagina van het Centre of Expertise Groen](#). Op het aanvraagformulier geeft u daarom aan bij welke expertiseclusters de activiteiten aansluiten.

4. Beoordelingsprocedure

Dit hoofdstuk beschrijft allereerst de beoordeling volgens de DORA-principes (paragraaf 4.1) en vervolgens hoe de beoordelingsprocedure verloopt (paragraaf 4.2). Tot slot leest u de criteria waaraan de beoordelingscommissie uw aanvraag toetst (paragraaf 4.3).

Voor alle bij de beoordeling en/of besluitvorming betrokken personen is de NWO Code Persoonlijke Belangen van toepassing (www.nwo.nl/code).

Regieorgaan SIA streeft naar een inclusieve cultuur, waarin geen plaats is voor bewuste of onbewuste barrières vanwege culturele, etnische of religieuze achtergrond, gender, seksuele oriëntatie, gezondheid of leeftijd (www.nwo.nl/diversiteit-en-inclusie).

Regieorgaan SIA stimuleert leden van een beoordelingscommissie actief om zich bewust te worden van impliciete associaties en te proberen deze te minimaliseren. Regieorgaan SIA voorziet hen van informatie over concrete manieren om de beoordeling van een aanvraag te verbeteren.

4.1 De San Francisco Declaration (DORA)

NWO is ondertekenaar van de San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA). DORA is een wereldwijd initiatief dat beoogt de manier waarop onderzoek en onderzoekers worden beoordeeld te verbeteren. DORA bevat aanbevelingen voor onderzoeksfinanciers, onderzoeksinstellingen, wetenschappelijke tijdschriften en andere partijen.

DORA richt zich op het terugdringen van het onkritisch gebruik van bibliometrische indicatoren en het wegnemen van onbewuste vooringenomenheid (*unconscious bias*) bij de beoordeling van onderzoek en onderzoekers. Overkoepelende filosofie van DORA is dat onderzoek moet worden beoordeeld op zijn eigen kwaliteiten en verdiensten in plaats van op basis van afgeleide indicatoren, zoals het tijdschrift waarin het onderzoek wordt gepubliceerd.

Voor Regieorgaan SIA betekent dit dat commissieleden verzocht wordt bij de beoordeling van aanvragen niet af te gaan op indicatoren als de Journal Impact Factor of de H-index. U mag deze niet in uw aanvraag vermelden. Wel mag u naast publicaties ook andere wetenschappelijk producten te vermelden, zoals datasets, patenten, software en code, producten, tools, nieuwe handelingsperspectieven enzovoort.

Voor meer informatie over wat NWO doet om de principes van DORA te implementeren zie: www.nwo.nl/dora

4.2 Procedure

De aanvraagprocedure bestaat uit de volgende stappen:

- Indiening van de aanvraag
- In behandeling nemen van de aanvraag
- Voorlopige beoordeling door een beoordelingscommissie
- Interview
- Vergadering van de beoordelingscommissie
- Besluitvorming

Vanwege de in de beoordelingscommissie aanwezige expertise, heeft Regieorgaan SIA besloten om bij de beoordeling van de aanvragen gebruik te maken van de mogelijkheid gegeven in artikel 2.2.4, lid 2, van de NWO Subsidieregeling 2017, om de beoordelingsprocedure uit te voeren zonder referenten in te schakelen.

Indiening van de aanvraag

Voor indiening van de aanvraag zijn standaardformulieren beschikbaar in ISAAC. In uw aanvraag moet u zich houden aan de vragen die in deze formulieren staan en aan de werkwijze die in de toelichting staat. Ook moet u zich houden aan de voorwaarden voor het maximale aantal woorden en pagina's. Uw volledig ingevulde aanvraagformulier (inclusief het consortiumpartnerformulier) en de verplichte bijlagen moeten voor de sluitingsdatum via ISAAC zijn ontvangen (zie paragraaf 1.3). Na de sluitingsdatum kunt u geen aanvraag meer indienen. De aanvrager ontvangt na indiening van de aanvraag een ontvangstbevestiging.

In behandeling nemen van de aanvraag

Zo snel mogelijk nadat u uw aanvraag hebt ingediend, hoort u of Regieorgaan SIA uw aanvraag in behandeling neemt. We bepalen dit aan de hand van de criteria zoals aangegeven in paragraaf 3.4. Alleen als uw aanvraag hieraan voldoet, kan Regieorgaan SIA deze in behandeling nemen. U wordt gevraagd om gedurende twee weken na de sluitingsdatum beschikbaar te zijn om eventuele administratieve correcties door te voeren om (alsnog) te voldoen aan de voorwaarden voor indiening.

U krijgt één keer de gelegenheid om de correcties door te voeren, hiervoor krijgt u vijf werkdagen de tijd. Als blijkt dat de nieuw ingediende stukken wederom niet volledig en/of juist zijn, nemen wij uw aanvraag niet in behandeling.

Voorlopige beoordeling door een beoordelingscommissie

Wanneer een aanvraag in behandeling is genomen, wordt per thema de aanvraag schriftelijk voorgelegd aan een onafhankelijke beoordelingscommissie. Per thema bestaat de commissie uit experts uit de onderzoekswereld en uit de praktijk.

De beoordelingscommissie beoordeelt elke aanvraag afzonderlijk. De commissie beoordeelt op basis van de beoordelingscriteria zoals genoemd in paragraaf 4.3. De commissie komt ieder voor zich voor elke aanvraag tot een voorlopige beoordeling.

De vragen en opmerkingen van de beoordelingscommissie worden schriftelijk zonder scores gedeeld met de aanvragers in voorbereiding op het interview.

Interview

De aanvragers ontvangen een uitnodiging voor een interview. Tijdens het interview heeft de beoordelingscommissie de gelegenheid om vragen te stellen. De aanvrager kan hier tijdens het interview in de discussie met de commissie op reageren. Op deze wijze wordt hoor- en wederhoor toegepast. Het interview is een belangrijk onderdeel van de beoordeling en kan leiden tot bijstelling van de beoordeling en de score van de aanvraag tot dan toe.

Vergadering van de beoordelingscommissie

De aanvraag, de vragen, opmerkingen en voorlopige beoordeling van de beoordelingscommissie en het interview fungeren als startpunt voor de plenaire bespreking van de aanvragen door de beoordelingscommissie. Dit resulteert in een score per aanvraag.

Per thema stelt de commissie naar aanleiding van de bespreking een schriftelijk advies op aan het bestuur van Regieorgaan SIA. Het advies komt tot stand op basis van het oordeel van de aanvraag (getoetst aan de beoordelingscriteria zoals genoemd in paragraaf 4.3), de plaats in de rangorde en het maximaal beschikbare budget (subsidieplafond) in deze call for proposals.

Ex Aequo

Onder *ex aequo* verstaat Regieorgaan SIA de situatie waarin twee of meer aanvragen op basis van hun score niet van elkaar te onderscheiden zijn. Een *ex aequo*-situatie is relevant rondom de grens van het subsidieplafond of de selectiegrens. Of er sprake is van een *ex aequo*-situatie wordt als volgt bepaald. Het uitgangspunt is de door de beoordelingscommissie opgestelde prioritering, met eindscores afgerond op twee decimalen. De referentiescore is de score van de laagst geprioriteerde aanvraag binnen de grens van het subsidieplafond of de selectiegrens. Alle aanvragen met een score die 0.05 of minder van de referentiescore afliggen, worden in overweging genomen. Zo worden de aanvragen geselecteerd die binnen 0.1 gelijk zijn.

Indien een *ex aequo*-situatie zich voordoet op de grens van het subsidieplafond of de selectiegrens, dan zal de aanvraag met de hoogste score op het criterium "onderzoeksplan" als hoogste eindigen. Als de *ex aequo*-situatie daarmee niet wordt doorbroken, bepaalt de beoordelingscommissie met behulp van een (anonieme) meerderheidsstemming de prioritering (conform artikel 2.2.7, derde lid, sub a, onderdeel iv van de NWO Subsidieregeling 2017). Als ook stemming geen uitsluitsel biedt, of niet gewenst is, wordt de *ex aequo* situatie doorgestuurd naar het bestuur van Regieorgaan SIA.

Besluitvorming

Tot slot toetst het bestuur van Regieorgaan SIA de gevolgde procedure en het advies van de beoordelingscommissie. Het bestuur besluit op basis van het advies van de beoordelingscommissie over het al dan niet toekennen van subsidie.

Tijdpad

Hieronder vindt u het tijdpad voor deze call for proposals. Regieorgaan SIA kan het noodzakelijk achten om tijdens de lopende procedure nog aanpassingen in het tijdpad van deze call for proposals aan te brengen. Uiteraard ontvangt u hierover op tijd bericht.

Data	Processtap
Dinsdag 1 oktober 2024, 14:00:00 uur CEST	Sluitingsdatum indiening aanvragen
Oktober/november 2024	Voorlopige beoordeling door de beoordelingscommissie en schriftelijke reactie van de beoordelingscommissie naar aanvragers
December 2024	Interview beoordelingscommissie
December 2024	Vaststelling beoordeling door beoordelingscommissie en besluitvorming door bestuur Regieorgaan SIA
Januari 2025	Bekendmaking besluit

4.3 Criteria

De aanvragen worden beoordeeld aan de hand van vier beoordelingscriteria: passendheid binnen de thematische afbakening, vraagarticulatie, netwerkvorming en onderzoeksplan. Deze criteria worden hieronder toegelicht.

Passendheid binnen de thematische afbakening

De onderzoeksvraag sluit aan bij het vraagstuk en de thematische afbakening zoals beschreven in paragraaf 2.2 in deze call for proposals.

Vraagarticulatie

- De praktijkvraag is aanwijsbaar afkomstig van (professionals werkzaam in) de beroepspraktijk of is getoetst bij voor de vraagstelling relevante professionals werkzaam in de beroepspraktijk. Door middel van de beoogde doorwerking, voorziet het antwoord op de vraag in een daadwerkelijke behoefte van de professionele praktijk.
- De aanvraag beschrijft duidelijk het proces waarlangs de vraagarticulatie plaatsgevonden heeft (workshops in het veld, surveys, verwijzingen naar presentaties, et cetera).
- De praktijkvraag is maatschappelijk relevant. Het is een meerwaarde als het gaat om een urgente vraag die uitnodigt tot het ontwikkelen van innovatieve kennis.

Netwerkvorming

- Betrokken consortiumpartners hebben een actieve rol in het onderzoek.
- Het consortium heeft aantoonbaar voldoende kennis en kwaliteit om het onderzoek uit te voeren.
- Het netwerk van personen of organisaties staat niet geïsoleerd, er zijn relaties met relevante initiatieven op het vakgebied, in het binnen- en/of buitenland.
- Het is van meerwaarde als het consortium een uitbreiding van een bestaand netwerk betreft.
- Bij eventuele afwijking van de per thema benoemde specifieke wensen aan het consortium is in de aanvraag plausibel onderbouwd waarom deelname van specifieke partijen niet passend is in het beoogde project.

Onderzoeksplan

Het onderzoeksplan wordt beoordeeld op de volgende aspecten:

- een duidelijke en concrete omschrijving van de beoogde bijdrage aan handelingsperspectieven binnen het beschreven doel van dit financieringsinstrument;
- een volledige maar beknopte weergave van de *state-of-the-art*-kennis in de professionele praktijk en wetenschap, binnen en buiten Nederland. Hiertoe behoort een literatuurreview met actuele studies over het onderwerp van de aanvraag. Dit vraagt ook om een overzicht van toonaangevende regionale, landelijke of internationale kennisagenda's op dit onderwerp, de daaruit voortkomende initiatieven, de relevantie en de positie die de aanvraag hierin inneemt;
- de onderzoeksvraag. Deze onderzoeksvraag is zorgvuldig geformuleerd, vormt een vertaling van de praktijkvraag en sluit aan bij de *state-of-the-art*-kennis;
- de beschrijving en onderbouwing van de voorgestelde methoden en analysetechnieken waarmee de onderzoeksvraag beantwoord zal worden. De methoden passen optimaal bij de aard van de vraagstelling. De methoden en analysetechnieken verlopen volgens een bepaalde systematiek en zijn daardoor inzichtelijk, reproduceerbaar en overdraagbaar;
- het activiteitenplan, dat meetbare (tussen)doelstellingen en te verwachten (tussen)resultaten bevat en waaruit zichtbaar wordt wie wat wanneer doet, waarom en wat het oplevert. De netwerkpartners komen in gezamenlijkheid tot kennisontwikkeling door zelf kennis in te brengen (kenniscirculatie). In het activiteitenplan staat helder beschreven welke rol praktijk-, onderzoeks- en onderwijspartners op zich nemen (bijvoorbeeld deelname focusgroepen, leerkringen, uitvoering van pilots);
- de beschrijving van de wijze waarop de doorwerking van de onderzoeksresultaten naar het onderwijs en onderzoeksgemeenschap wordt gerealiseerd;

- haalbaarheid en uitvoerbaarheid. Hieronder wordt verstaan:
 - de mate waarin de gevraagde financiële middelen in een redelijke verhouding staan tot de aard, omvang en verwachte impact van het projectvoorstel;
 - de mate van personele bezetting en kwaliteit als ook de mate van beschikbare middelen en tijdsinvestering;
 - de mate waarin sprake is van duidelijk belegd en gekwalificeerd projectmanagement;
 - de mate waarin het beroepenveld bereid is zelf substantieel bij te dragen aan de uitvoering van het project (zoals financieel, beschikbaar stellen van apparatuur, werkruimte, in tijd door begeleiding, projectdeelname en dergelijke, beschikbaar stellen van patenten door middel van licenties, et cetera).

Het criterium Passendheid binnen de thematische afbakening wordt door de beoordelingscommissie beoordeeld met een voldoende of onvoldoende.

De criteria Vraagarticulatie, Netwerkvorming en Onderzoeksplan krijgen een score in gehele getallen, oplopend van 1 tot en met 6, waarbij 6 de hoogste score vertegenwoordigt.

De kwaliteit van het onderzoeksplan weegt 50% mee in de beoordeling. De criteria Vraagarticulatie en Netwerkvorming wegen elk 25% mee in de beoordeling.

Alle aanvragen ontvangen een gewogen gemiddelde totaalscore op de criteria vraagarticulatie, netwerkvorming en onderzoeksplan en worden op basis van deze score in rangorde gezet.

Om in aanmerking te komen voor subsidie dient een aanvraag op het criterium passendheid bij de thematische afbakening een voldoende te scoren en op elk van de criteria vraagarticulatie, netwerkvorming en onderzoeksplan een 4.00 of hoger te scoren.

5. Subsidieverplichtingen

In dit hoofdstuk worden de verschillende subsidieverplichtingen toegelicht die - in aanvulling op de in paragrafen 3.5 en 3.6 genoemde voorwaarden - van toepassing zijn na toekenning.

5.1 Uitvoering van het project

Penvoerder

De aanvrager is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project en treedt op als penvoerder.

De penvoerder is ook verantwoordelijk voor het maken van afspraken met de consortiumpartners over de toegang tot en de rechten op onderzoeksresultaten en, indien van toepassing, over intellectueel eigendom. Daarnaast moeten afspraken worden gemaakt over datamanagement en open access publicaties, zoals hieronder weergegeven.

Verklaring de-minimissteun

De verklaring de-minimissteun maakt onderdeel uit van de aanvraag. Indien de penvoerder op enig moment constateert dat de de-minimisdrempel voor een consortiumpartner wordt overschreden, dient de projectleider dit te melden bij Regieorgaan SIA. Het overschrijden van de de-minimisdrempel kan gevolgen hebben voor de subsidie.

Datamanagement

Na toekenning van een aanvraag dient de penvoerder de datamanagementparagraaf uit te werken tot een datamanagementplan. Penvoerders kunnen hierbij gebruik maken van een eventueel advies van de referenten en beoordelingscommissie met betrekking tot de datamanagementparagraaf.

De penvoerder beschrijft in het plan of gebruikgemaakt wordt van bestaande data of dat het om een nieuwe dataverzameling gaat en hoe de dataverzameling dan FAIR: vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar gemaakt wordt. Het datamanagementplan dient voor indiening te zijn afgestemd met een *data steward* of vergelijkbare functionaris van de organisatie waar het project wordt uitgevoerd.

Uiterlijk vier maanden na toekenning van de aanvraag moet dat plan via ISAAC zijn ingediend bij Regieorgaan SIA. Regieorgaan SIA beoordeelt het plan zo snel mogelijk. Goedkeuring van het datamanagementplan door Regieorgaan SIA is voorwaarde voor de subsidieverlening. Het plan kan tijdens het onderzoek worden bijgesteld.

Meer informatie over het datamanagementprotocol van NWO staat op:

www.nwo.nl/datamanagement.

Intellectueel eigendom

Met betrekking tot de intellectuele eigendom (IE) geldt het NWO IE-beleid. Het NWO IE-beleid kunt u vinden in hoofdstuk 4 van de NWO Subsidieregeling 2017.

Regieorgaan SIA streeft na dat onderzoeksresultaten toepassing kunnen vinden bij de partners die bij het project zijn betrokken. Regieorgaan SIA beoogt enerzijds dat de onderzoeksresultaten van door haar gefinancierde projecten publiek toegankelijk zijn en anderzijds stimulatie van verdere ontwikkeling van de onderzoeksresultaten, door partijen de mogelijkheid te bieden om deze te exploiteren. Daarbij kan het wenselijk zijn om intellectuele eigendomsrechten over te dragen of een licentie te verlenen aan (een van) de bij het project betrokken private partijen.

Het uitgangspunt is dat alle onderzoeksresultaten kunnen worden gepubliceerd met inachtneming van afspraken over publicatieprocedures.

Indien van toepassing maakt u afspraken over intellectueel eigendom en publicatie met inachtneming van de NWO Subsidieregeling 2017.

Maatschappelijk verantwoord licentiëren

Uit het project kan kennis voortkomen die geschikt is voor toepassing in de maatschappij. Bij het aangaan van afspraken over licentie en/of overdracht van onder deze call for proposals ontwikkelde onderzoeksresultaten dient rekening te worden gehouden met de tien principes voor maatschappelijk verantwoord licentiëren, zoals opgenomen in het NFU rapport Maatschappelijk Verantwoord Licensen.

Open Access

NWO heeft de Berlin Declaration (2003) ondertekend en is lid van cOAlitie S (2018) en zet zich in om de resultaten van wetenschappelijk onderzoek dat door NWO gefinancierd wordt vrij toegankelijk te maken via internet (Open Access). Daarmee geeft NWO invulling aan het beleid van de Nederlandse regering om al het publiek gefinancierde onderzoek Open Access beschikbaar te maken.

Wetenschappelijke publicaties van onderzoek dat is gefinancierd op basis van toekenningen voortvloeiend uit deze call for proposals dienen daarom Open Access beschikbaar te zijn volgens de Beleidsregel Open Access.

Wetenschappelijke artikelen

Voor wetenschappelijke artikelen geldt dat zij direct op het moment van publicatie (zonder embargo) Open Access beschikbaar gesteld moeten worden via één van de volgende routes:

publicatie in een volledig open access tijdschrift of platform dat is geregistreerd in de DOAJ;

publicatie in een abonnementstijdschrift en het deponeren van tenminste de auteursversie van het artikel in een Open Access repository die is geregistreerd in OpenDOAR;

publicatie in een tijdschrift waarvoor een transformatieve Open Access overeenkomst beschikbaar is tussen de VSNU en een uitgever. Zie daarover: www.openaccess.nl.

Boeken

Voor boeken, boekhoofdstukken en bundels gelden afwijkende voorwaarden. Zie daarover de Beleidsregel Open Access op www.nwo.nl/openscience.

CC BY licentie

Met het oog op een optimale verspreiding van publicaties moet tenminste een Creative Commons (CC BY) licentie worden toegepast. Bij de aanwezigheid van zwaarwegende belangen kan de auteur verzoeken om te publiceren onder toepassing van een CC BY-ND licentie. Voor boeken, bundels en boekhoofdstukken staat de keuze van een CC BY licentie vrij.

Groen Kennisnet

De onderzoeksresultaten, tot stand gekomen met een programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen-subsidie, moeten ook via Groen Kennisnet openbaar worden gemaakt. De penvoerder wordt uitgenodigd om gebruik te maken van de verschillende mogelijkheden die dit platform biedt in het publiceren van kennis. Neem hiervoor contact op met Groen Kennisnet.

Kosten

Eventuele kosten voor publiceren in volledig Open Access tijdschriften kunnen worden begroot in de begroting onder de post materiële kosten. Kosten voor publicaties in hybride tijdschriften komen niet in aanmerking voor vergoeding door NWO. Voor Open Access boeken kan een beroep gedaan worden op het aparte NWO Open Access boekenfonds.

Voor een nadere toelichting op het open access beleid van NWO zie: www.nwo.nl/openscience.

Monitoring

Is uw aanvraag toegekend? Dan houdt u Regieorgaan SIA op de hoogte van de voortgang van uw project. Na afloop van het project informeert u ons over de resultaten. In het subsidiebesluit leest u op welke manier u ons op de hoogte houdt van de voortgang en de resultaten.

Overdracht projectgegevens aan ministerie van LNV

Het ministerie van LNV is medefinancier in deze call for proposals en houdt graag overzicht van alle onderzoeken waarbij het betrokken is. Regieorgaan SIA deelt daarom van alle gehonoreerde subsidieaanvragen binnen deze call for proposals onderdelen van de projectvoorstellen, voortgangs- en eindrapportages en de naam, het e-mailadres en het telefoonnummer van de contactpersoon van het project met het ministerie van LNV.

Medewerkers van het ministerie van LNV hebben uitsluitend recht van inzage in deze documenten. Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de penvoerder van het project mogen zij geen mededelingen doen aan derden over inhoud die op basis van de publiek beschikbare samenvatting niet bekend is. De naam, het e-mailadres en het telefoonnummer van de contactpersoon worden mogelijk gebruikt om contact op te nemen.

6. Contact en overige informatie

6.1 Contact

Op de webpagina [Praktijkkennis voor Voedsel en Groen: Thematische vraagstukken](#) op de website van Regieorgaan SIA vindt u de meest recente informatie over deze call for proposals. U vindt hier ook contactgegevens van de programmamanager.

6.2 ISAAC-helpdesk

Bij technische problemen met ISAAC neemt u contact op met de ISAAC-helpdesk. Raadpleeg voordat u contact opneemt eerst de handleiding van ISAAC.

De ISAAC-helpdesk is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 10:00 uur tot 17:00 uur, met uitzondering van feestdagen.

Telefoonnummer: 070 - 344 06 00. U kunt uw vraag ook per e-mail stellen: isaac.helpdesk@nwo.nl. U ontvangt dan binnen twee werkdagen een reactie.

6.3 Overige informatie

Regieorgaan SIA verwerkt de persoonsgegevens die wij in het kader van deze call for proposals ontvangen conform onze [privacyverklaring](#).

Regieorgaan SIA kan aanvragers mogelijk benaderen voor een evaluatie van de procedure en/of de regeling.

Bijlage

In het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen (PVG) worden door hogescholen aangevraagde projecten gefinancierd. Regieorgaan SIA voert het programma uit. De onderzoeksprojecten zijn geclusterd rond actuele thema's binnen de KIA Landbouw Water en Voedsel. Hogescholen vormen per onderzoeksproject een consortium van betrokken partijen (bedrijven, kennisinstellingen, overheden, publieke partijen).

Ook Wageningen Research (WR) is actief op de geselecteerde thema's. Het is wenselijk om PVG-projecten en WR-onderzoek te verbinden. WR-onderzoekers kunnen op twee manieren betrokken zijn:

- 1 Als partner **binnen** het PVG-onderzoeksproject. In dit geval worden WR-onderzoekers betaald vanuit SIA-projectbudget. Dit is mogelijk indien WR een aanzienlijk aandeel van de benodigde expertise inbrengt. WR is één van de consortiumpartners van het project en is inhoudelijk onderdeel van het projectvoorstel én de begroting die een hogeschool bij Regieorgaan SIA indient. Bij honorering door SIA zijn er contractuele verplichtingen.
- 2 Als partner **buiten** het PVG-onderzoeksproject. In dit geval worden WR-onderzoekers betaald vanuit LNV-budget via een module in het programma Kennis op Maat. Het gaat om een relatief kleine bijdrage (max. € 30.000 voor de gehele looptijd van het project). De rol van WR is met name gericht op het delen, verbinden van en afstemmen over kennis en ervaring van WR met het uitvoerende consortium van het PVG-project. Dit kan op verschillende manieren: meedenken over inhoudelijke keuzes en de aanpak, verbinden van hogescholen en het netwerk van WR, bijdragen aan een concreet kennisproduct of evenement en/of het actief delen van onderzoekkennis van WR met hogescholen. Door de samenwerking van het PVG-consortium en WR worden de resultaten van het PVG-project kennisintensiever en steviger ingebed in de sector.

Voor de tweede route is binnen het kennisprogramma Kennis op Maat een module opgenomen. Op de webpagina [Praktijkkennis voor Voedsel en Groen: Thematische vraagstukken](#) op de website van Regieorgaan SIA vindt u meer informatie over de procedure.